

Zadeva C-565/22**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

26. avgust 2022

Predložitveno sodišče:

Oberster Gerichtshof (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

20. julij 2022

Revident (prvotna tožeča stranka):

Verein für Konsumenteninformation

Nasprotna stranka v revizijskem postopku (prvotna tožena stranka):

Sofatutor GmbH

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) je kot revizijsko sodišče [...] (ni prevedeno) v zadevi tožeče stranke Verein für Konsumenteninformation, 1060 Dunaj, [...] (ni prevedeno) proti toženi stranki Sofatutor GmbH, Nemčija, 10245 Berlin, [...] (ni prevedeno) zaradi opustitve in objave sodbe, v okviru revizije tožeče stranke zoper sodbo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija) kot pritožbenega sodišča z dne 18. marca 2022, GZ 5 R 141/21y-30, s katero je bila spremenjena sodba Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) z dne 23. junija 2021, GZ 30 Cg 29/20x-25, [...] (ni prevedeno)

sprejelo

s k l e p :

I. Sodišču Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predloži to vprašanje:

Ali je treba člen 9(1) Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov razlagati tako, da ima potrošnik pri „samodejnem podaljšanju“ (člen 6(1)(o) navedene direktive) pogodbe, sklenjene na daljavo, ponovno pravico do odstopa od pogodbe?

II. [...] (ni prevedeno) [prekinitev postopka]

O b r a z l o ž i t e v :

A. Dejansko stanje

- 1 Tožeča stranka je združenje, ki ima v skladu s členom 29 Konsumentenschutzgesetz (zakon o varstvu potrošnikov, v nadaljevanju: KSchG) procesno upravičenje.
- 2 Tožena stranka je upravljavec platform za učenje učencev po spletu. Svoje storitve prek spleta ponuja tudi po celotnem avstrijskem zveznem ozemlju in s svojo poslovno dejavnostjo neprestano vstopa v pravna razmerja s potrošniki v smislu člena 1 KSchG, ki imajo stalno ali običajno prebivališče v Avstriji. Tožena stranka s potrošniki sklepa pogodbe, ki temeljijo na njenih splošnih pogojih poslovanja.
- 3 V splošnih pogojih poslovanja tožene stranke je določeno, da se pri prvi rezervaciji abonmaja na platformi tega lahko 30 dni od sklenitve pogodbe brezplačno preizkuša in se ga v tem času lahko kadarkoli odpove brez odpovednega roka, da abonma postane plačljiv šele po izteku 30 dni in da v primeru, ko odpoved v 30 dneh ni podana, začne teči plačljivo abonmajsko obdobje, dogovorjeno v okviru postopka rezervacije.
- 4 V primeru, da se plačljivo abonmajsko obdobje izteče, ne da bi tožena stranka ali potrošnik pravočasno podala odpoved, se abonma v skladu s splošnimi pogoji poslovanja samodejno podaljša za določen čas.
- 5 Tožena stranka pri prvi sklenitvi pogodbe potrošnikom poda informacije glede pravice do odstopa od pogodbe, ki jo imajo potrošniki v okviru obravnavane pogodbe, sklenjene na daljavo.

B. Procesna stališča strank in dosedANJI postopek

- 6 **Tožeča stranka** – kolikor je še upošteveno za revizijski postopek – predlaga, naj se toženi stranki naloži, naj „v poslovnem prometu s potrošniki opusti prakso, da potrošnikom pri podaljšanju pogodbenega razmerja za določen čas, sklenjenega na daljavo, ne poda na jasen in razumljiv način informacij o pogojih, rokih in postopkih za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe in sicer z zagotovitvijo vzorčnega odstopnega obrazca, ali podobno prakso“. Tožeča stranka zastopa stališče, da iz besedila člena 9 zadevne direktive ne izhaja omejitev na prvo sklenitev pogodbe. Zato naj bi imel potrošnik tudi pri prehodu njegovega testnega abonmaja v redni abonma in tudi pri podaljšanju rednega abonmaja pravico do odstopa od pogodbe v skladu s členom 11 Fern- und Auswärtsgeschäfte-Gesetz (avstrijski zvezni zakon o pogodbah, sklenjenih na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, v nadaljevanju: FAGG), s katerim je bil v nacionalno zakonodajo prenesen člen 9 zadevne direktive. Tožena stranka naj o tej drugi pravici do odstopa od pogodbe potrošnikom ne bi zagotavljala informacij. S tem naj bi kršila

obveznost glede informacij v skladu s členom 4(1), točka 8, FAGG, zaradi česar naj bi ji bilo treba naložiti opustitev v skladu s členom 28a(1) KSchG.

- 7 **Tožena stranka** je temu opustitvenemu zahtevku nasprotovala. Zavzela je stališče, da predvidena samodejna podaljšanja pogodbe ne utemeljujejo druge pravice potrošnika do odstopa od pogodbe, zato ji glede tega tudi ni treba podati informacij.
- 8 **Prvostopenjsko sodišče** je – kolikor je tu upošteveno – tožbi ugodilo.
- 9 **Pritožbeno sodišče** je sodbo spremenilo in sicer tako, da je
– kolikor je tu upošteveno – zavrnilo tožbo.
- 10 Z **revizijo tožeče stranke**, ki jo je dopustilo pritožbeno sodišče in o kateri mora odločiti Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče), se izpodbija ta sodba.

C. Upošteвне določbe

Členi 2, točka 7, 6(1)(h) in (o) ter 9(1) Direktive o pravicah potrošnikov, vključno z naslovi, določajo:

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

7. „pogodba, sklenjena na daljavo“, pomeni vsako pogodbo, sklenjeno med trgovcem [in] potrošnikom v okviru organizirane prodaje na daljavo ali sistema izvajanja storitev brez hkratne fizične navzočnosti trgovca in potrošnika ter z izključno uporabo enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo do trenutka sklenitve pogodbe in vključno z njim;

Člen 6

Obveznosti glede informacij v zvezi s pogodbami, sklenjenimi na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov

1. Preden pogodba, sklenjena na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, ali kaka druga podobna ponudba, potrošnika zavezuje, trgovec potrošniku na jasen in razumljiv način zagotovi naslednje informacije:

[...]

(h) kadar obstaja pravica do odstopa od pogodbe, pogoje, rok in postopke za uveljavljanje te pravice v skladu s členom 11(1) ter vzorčni odstopni obrazec iz Priloge I(B);

[...]

(o) trajanje pogodbe, kadar je to primerno, ali če gre za pogodbo za nedoločen čas ali pogodbo, ki se samodejno podaljšuje, pogoje za odpoved pogodbe;

Člen 9

Pravica do odstopa od pogodbe

1. Razen kadar se uporabljajo izjeme iz člena 16, ima potrošnik na voljo 14 dni, da brez obrazložitve odstopi od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, ne da bi imel zaradi tega poleg stroškov iz člena 13(2) in člena 14 še druge stroške.

Členi 3, točka 2, 4(1), točki 8 in 14, in 11(1) FAGG, skupaj z naslovi, določajo:

Opredelitev pojmov

Člen 3. V tem zveznem zakonu:

[...]

2. „pogodba, sklenjena na daljavo“, pomeni vsako pogodbo, sklenjeno med trgovcem in potrošnikom v okviru organizirane prodaje na daljavo ali sistema izvajanja storitev brez hkratne fizične navzočnosti trgovca in potrošnika ter z izključno uporabo sredstev za komuniciranje na daljavo do trenutka sklenitve pogodbe in vključno z njim;

Vsebina obveznosti glede informacij; pravne posledice

Člen 4. 1. Preden potrošnika pogodba ali njegova izjava volje za sklenitev pogodbe zavezuje, mu mora trgovec na jasen in razumljiv način zagotoviti naslednje informacije:

[...]

8. kadar obstaja pravica do odstopa od pogodbe, o pogojih, rokih in postopku za uveljavljanje te pravice, in sicer z zagotovitvijo vzorčnega odstopnega obrazca iz Priloge I(B),

[...]

14. trajanje pogodbe, kadar je to primerno, ali če gre za pogodbo za nedoločen čas ali pogodbo, ki se samodejno podaljšuje, pogoje za odpoved pogodbe,

Pravica do odstopa od pogodbe in rok za odstop

Člen 11. 1. Potrošnik ima na voljo 14 dni, da brez obrazložitve odstopi od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov.

[...]

D. Obrazložitev predloga

- 11 Za odločitev o sporu je bistvena razlaga člena 9(1) zadevne direktive, po kateri se mora ravnati tudi razlaga člena 11(1) FAGG.
- 12 Glede na zakonodajno gradivo k členu 11 FAGG pravica do odstopa od pogodbe ni omejena na prvo sklenitev pogodbe med trgovcem in potrošnikom, temveč se FAGG lahko uporablja tudi za podaljšanje obstoječega pogodbenega razmerja, ki pa je bilo sklenjeno za določen čas, ali za vsebinsko spremembo obstoječega pogodbenega razmerja, če so taka pogodbenega razmerja dogovorjena na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, kar vodi do pravice potrošnika do odstopa od pogodbe glede dogovorjenega podaljšanja ali spremembe pogodbe [...] (ni prevedeno).
- 13 V literaturi se s sklicem na zakonodajno gradivo zastopa stališče, da pravica do odstopa od pogodbe pride v poštev tudi pri vsebinski spremembi (ali ločeno dogovorjenem) podaljšanju na kakršen koli način nastalega pogodbenega razmerja s pogodbo, sklenjeno zunaj poslovnih prostorov ali na daljavo [...] (ni prevedeno). Če naj do soglasja potrošnika pride s fikcijo danega soglasja, je treba potrošnika na pomen njegovega ravnanja posebej opozoriti [...] (ni prevedeno).
- 14 Iz literature izhaja dvom, da *samodejno* podaljšanje pogodbe, sklenjene na daljavo, utemeljuje ponovno pravico do odstopa od pogodbe. Opozarja se na člen 6(1)(o) zadevne direktive, ki določa le obveznost glede zagotovitve informacij o „trajanju pogodbe, kadar je to primerno, ali če gre za pogodbo za nedoločen čas ali pogodbo, ki se samodejno podaljšuje, pogojih za odpoved pogodbe“, ne omenja pa pravice do odstopa od pogodbe oziroma zagotovitve informacij o taki pravici, čeprav se ta določba nanaša na samodejno podaljšanje pogodbe. Poleg tega se zanika, da bi samodejno podaljšanje pomenilo (drugo) „pogodbo, sklenjena na daljavo“, v smislu člena 2, točka 7, zadevne direktive. To se utemeljuje s tem, da se ne „sklene“ (druga) pogodba, temveč da se prva pogodba zgolj ne odpove (in da se, kot je določeno v njej, s tem podaljša čas veljavnosti pogodbe), ter s tem, da pri samodejnem podaljšanju pogodbe ni mogoče govoriti o „izključni uporabi sredstev za komuniciranje na daljavo“ v smislu pravne opredelitve „pogodbe, sklenjene na daljavo“. Nazadnje se navaja, da pri samodejnem podaljšanju pogodbe ne obstaja več tveganje (ki vsebinsko utemeljuje pravico do odstopa od pogodbe), značilno za prodajo na daljavo (glej uvodno izjavo 37 zadevne direktive). Potrošnik naj bi bil v tem primeru z blagom ali storitvijo že v zadostni meri seznanjen in naj bi že v okviru prvotne sklenitve pogodbe prejel zadostne informacije o možnosti podaljšanja [...] (ni prevedeno).

15 Sodišče je razsodilo, da je treba člen 2(a) Direktive 2002/65/ES o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo razlagati tako, da aneks k posojilni pogodbi ne spada pod pojem „pogodba o finančnih storitvah“ v smislu te določbe, kadar se z aneksom zgolj spreminja prvotno dogovorjena obrestna mera, ne da bi se podaljšalo trajanje posojila ali spremenil njegov znesek, in če je bila s prvotnimi določili posojilne pogodbe predvidena sklenitev takega aneksa oziroma, če do tega ne pride, uporaba spremenljive obrestne mere (sodba Sodišča C-639/18, Sparkasse Südholstein).

16 Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) meni,

da glede uvodoma postavljenega vprašanja – četudi argumenti, predstavljeni v literaturi, govorijo proti pravici do odstopa od pogodbe in bi bil morda v obravnavanem primeru mogoč sklic na sodbo Sodišča C-639/18 – ne gre za *acte clair* [...] (ni prevedeno). Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) zato meni, da je kot sodišče zadnje stopnje dolžno vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe (glej RS0082949).

[...] (ni prevedeno) 20. julij 2022

[...] (ni prevedeno)